

Інформаційні джерела:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.06.1999 № 996-XIV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

УДК 339.378:005.934

Н.С. Краснокутська, д-р екон. наук, проф. (НТУ «ХПИ», Харків)

Г.М. Коптєва, канд. екон. наук, доц. (НТУ «ХПИ», Харків)

ЕТАПИ РОЗРОБКИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ

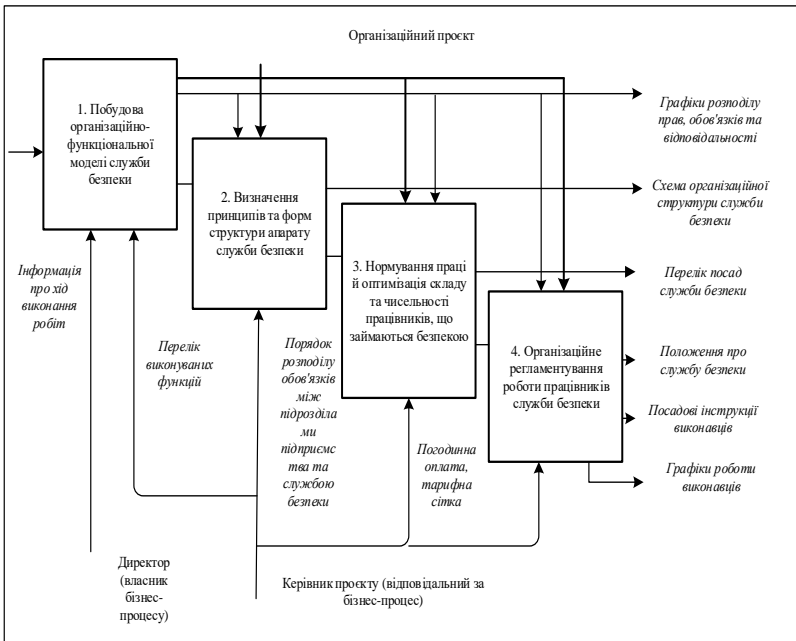
Багато вітчизняних підприємств торгівлі, особливо великих, роздрібних торговельних мережах мають такий підрозділ як служба безпеки. Тому в умовах їх наявності на підприємстві торгівлі постає питання доцільності створення нового структурного підрозділу або інтегрованої служби.

Бізнес-процеси підприємства торгівлі здійснюються в різних функціональних (структурних) підрозділах підприємства, що потребує чіткого визначення завдань і функцій, відповідальності кожного з цих підрозділів, а також і окремих посадових осіб (відповідальних за безпеку бізнес-процесів). Саме тому організація обліку, аналізу та контролю передбачає побудову організаційної структури служби безпеки, визначення характеру роботи, прав та обов'язків працівників цієї служби та інших підрозділів, що задіяні у забезпеченні економічної безпеки бізнес-процесів [1].

Для забезпечення економічної безпеки на підприємстві необхідно регламентувати роботу персоналу, що задіяний у цьому процесі і безпосередньо сам процес забезпечення. Це досягається за допомогою організаційного забезпечення економічної безпеки на підприємстві, яке передбачає:

- регламентацію процесу забезпечення економічної безпеки;
- регламентацію праці персоналу, що відповідає за безпеку на підприємстві;
- визначення завдань, функціональних обов'язків персоналу;
- регламентацію роботи керівника та його заступників з служби безпеки.

До основних питань організаційного забезпечення економічної безпеки бізнес-процесів підприємства торгівлі треба віднести такі, як: забезпечення узгодженості між підрозділами (службами, відділами) та виконавцями (відповідальними); службою безпеки з іншими підрозділами (відділами); оперативності управління та швидкості регулювання діяльності; доведення кількості операцій до необхідного мінімуму, уникаючи паралелізму та дублювання операцій тощо. Вирішення окреслених питань передбачає послідовне проходження етапів, які унаочнено на рис. 1.

Рисунок 1 – Етапи розробки організаційного забезпечення економічної безпеки бізнес-процесів підприємства торгівлі

Регламентація вище зазначених об'єктів досягається за допомогою організаційних регламентів – нормативних документів. Це зовнішні документи (Конституція, Закони України, накази Мінфіну України, нормативно-правові акти, інструктивні та методичні документи, що регулюють питання організації та здійснення фінансового контролю, охорони праці на підприємстві тощо) та внутрішні регламенти (Положення про Службу безпеки, посадові інструкції працівників служби безпеки,

робочі інструкції, Колективний договір, Правила внутрішнього розпорядку положення про трудову дисципліну; положення про кадрове діловодство; положення про проведення службових розслідувань; зобов'язання працівників підприємства щодо нерозголошення відомостей, які становлять інформацію з обмеженим доступом; угоди про конфіденційність, укладені з клієнтами і партнерами; та інші розпорядчі документи), розроблені на основі зовнішніх з урахуванням особливостей господарювання підприємства торгівлі [2].

Директор підприємства несе відповідальність за організацію діяльності підприємства, організацію обліку на підприємстві, охорону праці тощо. Управлінець, керівник, на відміну від підлеглого, несе відповідальність не тільки за себе, а й за підлеглих йому працівників і за результати роботи всього колективу. Керівник підприємства створює організаційну структуру підприємства і призначає на посади керівників структурних підрозділів, які мають право здійснювати в межах своєї компетенції організаційно-розпорядчі дії. З правової точки зору, служба безпеки підприємства створюється наказом керівника підприємства і йому безпосередньо підпорядковується. Її діяльність здійснюється у взаємодії з іншими структурними підрозділами підприємства торгівлі, а внутрішня структура і штат визначаються керівником підприємства залежно від його розміру, форми організації та структури, кількості персоналу та кількості споживачів, завдань із забезпечення безпеки, напрямів і масштабів його комерційної діяльності тощо [2, 3].

Для виконання комплексу робіт із забезпечення економічної безпеки підприємства постає питання визначення оптимального складу працівників, відповідальних за безпеку на підприємстві. Отже, управління кадрами в частині визначення оптимальної чисельності працівників, що відповідають за безпеку на підприємстві – одне з важливих питань організації безпеки, оскільки є основою організації праці, забезпечення розподілу і регламентації обов'язків та відповідальності кожного з працівників, що у кінцевому підсумку вплине на результати діяльності самого підприємства.

Інформаційні джерела:

1. Пилипенко А.А., Отенко В.І. Організація обліку і контролю: підручник. Харків.: ВД «Інжек», 2005. 424 с.

2. Бігдан І.А., Фадеева Г.М. Організація обліку : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. Харків: ХІБМ. Вид-во ХІБМ, 2012. 206 с.

3. Мігус І.П., Лаптев С.М. Роль служби економічної безпеки акціонерного товариства у забезпеченні його економічної безпеки. Економіка та держава. 2011. № 12. С. 15–17.